Q. D. B. V.

EJUS, QVOD DIVINUM, ABDITUMQVE EST IN MORBIS SPECIMINA QVÆDAM

SUCCINCTO SUBMISSA EXAMINI,

AC

AMPLISSIMÆ FACULTATIS MEDICÆ JUSSU,

PRÆSIDE

ELIA CAMERARIO,

Med. Prof. Ord. Conſ. & Arch. Wirt.

PRO LICENTIA AC DOCTORALIBUS IN MEDICINA HONORIBUS

DISPUTATIONE INAUGURALI DEFENSA

AB

JOHANNE LUDOVICO FISCHER,

Oettingenſi.

AD DIEM XX. *FEBR. MDCC XXX.*

LITERIS ROEBELIANIS.

30

S. N. D. B.

QUod nuperis diſſertationibus allegavimus θεῖον, aut divinum, abditumque in morbis, videbatur aliquam adhuc poſtulare illuſtrationem atque dilatationem, ut incerti illius limites aliquouſque ſaltem cognoſcantur, exemplisque quibusdam declarentur. Ipſe enim Hippocrates, ac ſequentes per omnia ſecula Medici τὸ θεῖον non eadem ſignificatione allegarunt, aliqui etiam Aeri id tribuunt in νοσερᾷ ἀποκρίσει, alii in Chymia quoque id inveniunt, ſemper tamen notat aliquid occultum, & incomprehenſibile, cujus cauſam neque ſenſu, neque cogitatione aſſequi ſatis poſſis. Medici duo potiſſimum reſpiciunt, cum τὸ θεῖον allegant, atque ad id recurrunt; ac primo quidem in morbis omnis generis ea ſæpe eveniunt, quæ a morbi genio ſunt haud parum aliena, quæ decurſum ejus mire variant, ut præter omnem expectationem fiant mutationes vel in melius, vel in pejus quoque, quarum origines admodum ſunt abditæ.

Dein vero τὸ θεῖον reperimus in morbis, quorum ſymptomata ab ordinariis cauſis, naturæque ordine haud videntur pendere, ſed ab altiori dependere principio extra ordinem rerum agente, illive accedente. Hoc vero θεῖον hodie potiſſimum impugnatur, non eadem forſan intentione; Sunt ex numero Medicorum, qui metuunt, ne nimiam dæmoni potentiam tribuant, hinc quamdiu poſſunt exſculpere vel minima veriſimilitudine phænomeni occurrentis aliquam cauſam mere naturalem, ad altius principium haud cenſent eſſe recurrendum. Horum intentio bona eſt, ac laudabilis zelus, etſi non ſemper cum plena cognitione conjunctus, etſi non perpendant ſatis, ſcripturam ipſam multum potentiæ tribuere huic principi aëris ac ſeculi, his principibus mundi ac

 ſpiri-

ſpiritualibus malitiis. Alii ex plenitudine Eruditionis, ac ne videantur more vulgarium hominum ſimplices, explodunt omnia, quæ magici quid vel dæmoniaci præ ſe ferunt virgula, penitusque excuſant magno niſu diabolum, atque quem excludunt ab intricatis iſtis negotiis, hi fere videri queant imitari quodammodo opilionem illum, qui pro infante in ſolenni S. Baptiſmi actu reſpondens, ac quæſitus, a diabolo, rebusque eum concernentibus penitus renunciet, hæſitando reſpondit: ſe eſſe hominem in ſylvis, agrisque diu noctuque expoſitum, nec poſſe tam ſimpliciter potenti hoſti plene renunciare, bellumque indicere. Ac neſcias plerumque, an dæmonum exiſtentiam credant iſti, an negent. Alio ex fonte priores ſua deducunt dubia, vident enim prudentes Medici pleraque phænomena poſſe, etſi cum aliqua difficultate exponi naturali modo, hinc conantur ea quoque eo referre, quæ ſtupenda, ac rationi impervia ſunt.

Exemplo rem illuſtrabimus. Petimus id ex Eph. N. C. Centur. IX. ubi obſ. 23. Exc. D. Anhorn de Hartvviſs exhibet Energumenon viſum. Hic miles fugitivus Cremonæ pluries a ſpectro territus, Bonnæ tanquam Apoſtata diris devotus, ac porro, ſi ejus dictis fides habenda, a diabolo graviter in via ad ſe illi, dato ſanguineo chirographo, dedendum tentatus, in patria a lue venerea ſalivatione Mercuriali liberatur, mox animo turbatur, trunci inſtar ſæpe fixis oculis decumbit, nec clamore, nec vellicatione excitandus. Redit quotidie paroxyſmus, ſemper mœſtus & anxius; ſemper audito Salvatoris ſanctiſſ. nomine exhorreſcit, rubore ſuffunditur, ructus porci inſtar emittit, convellitur totus, donec precum finis fieret; quicquid ciborum vel potus cum ſolenni benedictionis formula aſſumſit, id mox vel vomitu, vel per ſeceſſum rejecit. Hinc animæ quæſita Medicina anxia is mente indicavit, quoties Paſtorum aliquis ædes ingrediebatur, trementibus membris eum & præſtolabatur, & ejus adventum adſtantibus indicabat. De rebus omnibus recte reſpondit, ut cum ad ſtatum ejus ſpiritualem deflecteret ſermo, mox ante dictus ingruit paroxyſmus, ſiſtendus adhuc ſi alio deflecteret colloquium, at ſi in immiſſa a Deo afflictione pergeretur, mox in flammam erupit malum; nec tota die ceſſavit furor, motusque exploſivi, totam corporis machinam modo vix explicabili exercentes, niſi preces paſtorum remitterent, contra illos dentibus frendebat, ringebat, oculis minitantibus, linguam ad extremos fines exſeruit, canis inſtar allatravit, conſpuit, manibus ferire, ac unguibus in illos involare contendit. Perpetuo renunciavit inter

ter blaſphemias Deo, diabolo ſe conſignans ac devovens ; catenæ tamen & violenti niſus nullibi frictione utut violenta labem cuti intulere, ligandus vero fuit, quia nullo numero robuſtiſſimorum etiam virorum contineri potuit. Elapſus ſemel e cuſtodia uno ſaltu per ſcalas præceps, ita muro alliſit caput, ut retrorſum proſterneretur, nil tamen mali paſſus: ſemper alacris inter inediam & poſt furores ſummos ac convulſionum horribiles rigores, nunquam delaſſationis ſignum dedit, putavit ad ſe rediens ſe in agone cum dæmone fuiſſe; credidit ſe fruſtra imploraſſe opem excubitorum, qui ei non ſuccurrerint, illi vero nil niſi violentas agitationes per noctem & inquietudinem viderunt. Cavit ſibi ſemper a nomine Dei, vel Salvatoris S. ac compulſus ad orationem dominicam recitandam primam & ultimam petitionem tremula lingua expreſſit. Cum diabolo pugnam in eo quoque dixit conſiſtere, quod ipſum affligat omni torturæ genere, eò illum adacturus, ut cum fidem datam violârit, de novo ſponſionis ſecuritatem jurejurando firmatam extorqueret. Certam cumprimis noctem fatalem ſibi fore credidit, hinc excubitores juſſi ſunt probe attendere, qui nihil præter ſomnum interruptum, capitis jactationem, anhelationem, anxia ſuſpiria, cum cataleptica, ut dicitur, rigiditate obſervarunt, dum ipſe quereretur, ſe ab hoſte arreptis capillis extractum e lecto, verberibus inclementer exceptum, manibus faucibus appreſſis ſtrangulatum, ab excubitoribus vero nullam ſibi opem latam. Monitus igitur rurſus fuit de illuſione ipſi facta, juſſusque eſt ad Deum reverti, ſed eo ipſo priſtinam mox ſolitamque tragœdiæ ſcenam, præviis ructibus exhibuit, vomitus ac ſeceſſus, ut antea ſemper, paſſus eſt, quamdiu Dei nomine aliquid ingereret, aut benedictionis votum quacunque de re acciperet. Hinc & ceſſerunt adſtantes currenti furori, repræſentati paulatim ipſi ſunt mentis errores, data remedia ex rhabarbaro & theriaca, vinum chalybeatum, aromaticis viſceralibus alteratum. Tulit hæc & ſingula ingeſta melius, modo precum nulla fieret mentio. Ecſtaſis adhuc erat frequens cum iisdem, ut ferebat, tentationibus. Nec tamen convulſivi motus amplius adeo erant enormes. Inſtante Feſto Nativitatis Chriſti [cœperat vero malum ſub autumni initia] non impatienter primum tulit ſacras ad pœnitentiam admonitiones, ac tandem paroxysmo cum ructibus abreptus, ut olim furere perſtitit, quamdiu preces & ſacra cum illo peragerentur. Datum dehinc catarcticum fortius, quod ipſum ſurſum deorſumque horribili quantitate expurgavit cum intolerabili fœtore. Vires ita tum ſunt attritæ, ut neſcio profluerent excremen-

ta, frigus membra occuparet, ac vix notabilis eſſet pulſus. Senſim vero dehinc, ſenſimque convaluit. Pleniorem citata Ephem. obſerv. morbi dat hiſtoriam. Vir Celeberrimus omnia illa, quæ ſatanica videri poterant, metui melancholico tribuit, qui ipſi potuerit omnem illam cacodæmonis apparitionem & promiſſorum perſuaſionem imprimere, quorum renovata recordatio Dei nomine appellato ob metum potuerit illos ructus, vomitus, ſedesque efficere; Nos vero aliquid amplius altiusque agnoſcimus ob iunctas terribiles convulſiones, omnesque alias circumſtantias, obriguit, convulſus eſt toties, privatus omni ſenſu, iſta ſane metui pœnæ ſibi per ſomnium dictatæ adeo non adſcribere poſſumus, quia nomen Dei ac preces ſemper malo occaſionem præbuere, non metus; omnia enim alia colloquia de malo ſuo quietus audiebat, modo abeſſent preces.

Nec alia nos exempla allegata movent; Ecquis enim certus eſt, in ſimilibus malis omnia ſemper naturaliter eſſe geſta, cum jungi morbo naturali dæmonis malitia poſſit; Etſi enim talia mala tempori ac remediis cedant, id naturalia fuiſſe ea plane non probat, cum & talibus malis ſua divinitus præſtituta ſint tempora, illaque cedant ſenſim nervinis ac convenientibus remediis. Fruſtra doctiſſimi Viri vim ſonoram allegant, fruſtra a Tarantula punctos huc trahunt, hi enim ſaltant a certo ruſticanæ Muſicæ ſono, non a verbis; nec ſonus verborum ut talium hos excitavit in noſtro furores, continuæ enim preces continuum excitarunt furorem, hymni illum auxerunt, ſed vel levis ingeminatio nominis JEſu furorem incredibiliter duplicavit ac multiplicavit; ægro poſt paroxyſmum ſemper allegante pugnam ſuam cum ſatana. Si enim ſonus fortius auditus organa feriit, ſolum JEſu nomen adpellatum minime debuiſſet plus quam omnes hymni & clamores furorem accendere.

Nos ſane penſitatis omnibus circumſtantiis, eo confidentius altius hic malumque principium morbo junctum aſſerimus, quod Vir Celeberrimus jam lapſum illum terribilem, qui innoxius ipſi contigit, non aliunde agnovit tam innoxium, quam ex ope dæmonis hoc ſuum mancipium tuentis, quodque perpenſis violentiis ſummis motuum in membris catena conſtrictis ne ſuperficiariam quidem oſtenderit cutis læſionem, ac a diarrhæa tam diuturna, ac tantis convulſionum niſibus in menſes protractis nullam ſenſerit debilitatem, ſed a paroxyſmis horribilibus ſemper integris ſurrexerit viribus, idem Vir Celeberrimus agnoſcat ſatanæ ludibrium, cujus operationes nullis vinculis corporeis coerceantur, tum in hoc, tum in pluribus aliis, quæ per morbi decurſum contigere, omnino

ex-

excludi poſſe non forte erit, qui ſtatuere ſuſcipiet. Ne minimum enim labis accepiſſe caput & furentia membra catenis conſtricta, ut non media crepuiſſe oſſa ſubinde impoſſibile videretur, id captum noſtrum (id fatetur Vir Celeberrimus) propemodum ſuperat. Si enim dæmonem vocat in ſcenam, cur excludere in reliquis præſumit; juncta ſane ſunt naturalia cum diabolicis technis.

Nec dicimus eveniſſe illa exterius, quæ retulit poſt paroxyſmos infelix homo, ſufficit mentem tam male a dæmone intrinſeca tortura habitam, quæ ſane formidabili harmonia in membris miſeri ſe exeruerunt. Permittit Deus atrocia illa mala, ut cautius diſcant mercari homines, at hi modis omnibus monita iſta ad naturam referunt, ſic eo tutius implacabilis hominum hoſtis rem ſuam in occulto agit, dum involuntarios nanciſcitur advocatos, qui apud homines tam erudite rem ejus agunt, ipſisque perſuadent hoſtem hunc rugientem ac in literis divinis tanquam ſumme ob potentiam formidabilem declaratum, non eſſe formidandum, nec poſſe morbis ſe adjungere, ac ſub ipſorum quaſi larva latere, ac devorare ſecuros occaſione talium exſibilationum. Non ignoramus abuſum, qui ex altero latere committitur, averſamur ſuperſtitionem omnem, ſed attendere jubemus Medicos, quos inflata ratio nondum excœcavit, ad artes dæmonis morbis ſe frequentius, ac quidem vulgo creditur, adjungentis.

Eam vero, quam addit Vir Celeberrimus cum hoc viro comparationem, haud ſatis capimus, cumque & id problema ſit Medicum, dabimus ipſa verba: *Sunt inter Pietiſtas, Inſpirati dicti, qui vi quaſi & fortius ſi non ambitioſius commercium cum Deo intenſiſſimo mentis conatu ambientes, divinas paſſim inſpirationes ſomniant; ſi rem phyſice contemplemur, quid quaſo ab hoc noſtro differunt? niſi quod illi ſacris ac divinis intenti, ſumme devoti, & dulciſſimo, ut perhibent, Dei amore capti, pravio rubore faciem perfundente, cum ſtrangulatione quaſi ſuffocativa & partium tremore convulſivo, ad Ecſtaſin catalepticam rapti, divinis, ut referunt, colloquiis, maximo animi ſolatio fruantur; hic blanda quamvis ac ſuavis ſpirituum titillatio, nimia tamen & in uno objecto nimium defixa efficit, ut ſpiritus ad cerebri meditullium rapti, ibidem turgentes & concentrati, immoti perſtent, ſibique phantaſmata fingant, qua prius pro genio ſuo imperſius animo volvebant, tamdiu donec ſuopte impetu & elatere viam inveniant ad ſolennem partium irradiationem continuandam, qua quidem non ſine anxietate, & conatibus convulſivis, paroxyſmum concomitantibus, impetratur. Unde fidem*

deb-

deliramento jactatis viſionibus Angelicis conciliare conantur, & effata inter Eceſtaſin, ceu divina oracula hujus farinæ gens credula recipit. Ecquis luder dæmonem quandoque devotiſſimos hoſce minus pia ambitione, quæ ſibi non conveniunt, affectantes, æque ac luſit noſtrum non tam impium quam impiis imaginationibus actum falſumque crediderit? Multa in hiſce verbis miſcentur, nec tamen æque quadrant omnia.

Inſpirati non ſunt cataleptici, hi enim immobiles ac quieti perſtant, iſti vero enormiter qua caput ac præcordia agitantur; nec colloquia ſibi tribuunt divina, ſed de Deo loquuntur hominibus; nec viſiones ſibi tribuunt angelicas; nec eorum effata ſomnia dici poſſunt, cum tardiſſime eructata, ita plene ac ordinate cohæreant, ut ne ſyllaba quidem extra ordinem ſuum collocetur; nec ipſorum motus ulla ratione hujus miſeri motibus conferri poſſint. Quicquid vero horum ſit, optandum eſt, ut omnia inſpiratorum phænomena (in quantum ad Medicum Phyſicumque ſpectant forum) altius penſitentur, nos ea nec vidimus, nec audivimus, Αὐτόπται autem terribiles iſtas vocant contorſiones, ſingultuoſas illas reſpirationes, lentasque verborum eructationes admirantur, haud ſine ſtupore, ac terrore viſas auditasque: difficile fuerit omnium dare rationes, nec hujus eſt loci. Ille enim, qui profundius conabitur iſta ſcrutari, atque eruere, attentiſſime totum illum paroxyſmum, multis etiam diſtinctisque vicibus qua omnes oculorum, linguæ, oris, gutturis, præcordiorum, abdominis, motuum ac jactationum capitis, pulſuum, modi loquendi, turgentiæ vaſorum, rigiditatis aut flacciditatis artuum circumſtantias &c. contemplari atque obſervare ſumma cum cautela ac ſollicitudine debet, eaque omnia prudenter conferre cum ipſis hominum iſtorum effatis, ac formare ipſis placidas objectiones, atque ad ipſorum reſponſiones probe attendere; ut ſic aliquando in luce aliqua clariore ponatur res admodum intricata atque abſcondita, poſſitque pronunciari cum aliquo fundamento, quouſque & hic ſeſe manifeſtet τὸ θεῖον, ſive permiſſione divina, ſive occulto Dei judicio, ſemper ſane ſapientiſſima ſupremi Numinis ad ſanctiſſimos fines ſuos directione. Si res, quod ſancte adſeverant, ita geratur inſcio loquente, ac contorto inſpirato, multum ea torquebit ingenium mentemque ejus, qui phænomenorum omnium in mente æque ac corpore tum occurrentium, naturalem dare rationem fuerit conatus. Meram fictionem & affectationem vix terribiles iſti motus admittunt, & quod viri illis acceſſerint acuminis haud contemnendi, D. Fatio de Duilleres, æmulus Leibnitii ac Nevvtoni, qua calculum differentialem, Mathematicus inſignis,

noſtris-

noſtrisqq; diebus Excellens Me. i. us Chymicusque præcipuus; non id volumus dicere, tales viros non poſſe falli, cum omnes homines falli ſoleant paſſim & doctiſſimi præcipue, ſed fraudem tamen advertere potuiſſent, ſi illa ſubeſſet. Uti vero iam monuimus, iſta pleniorem merentur etiam in noſtro foro conſiderationem; Tale enim eſt problema Medicum ſolutione dignum: aſſignare ideam adæquatam, ſubjectum primarium, cauſasque genuinas, ſtatus præternaturalis tranſitorii intricata combinatione exhibentis motus convulſivos, violentos, ac particulares, peculiarem reſpirationis torturam, Ecſtaſin, catalepſeos veſtigia, alienationem mentis cum elocutione tardiſſima, ac ſumme tamen ordinata, mente corporeque mox poſt recollectionem, alacritate, viribusque integris gaudentibus. Nec ſolutioni aptus eſt, niſi αὐτόπτης a præjudiciis liber.

Lubentes vero alii [ſecundo enim hos loco conſideramus] in genere concedunt, dari extraordinaria abditaque talia, quæ referri ad τὸ θεῖον debeant, ac plus habeant in receſſu, quam ordinaria naturæ phænomena; cum vero ad ſpeciem eundum eſt, ac individualia exempla allegantur, eo omnes ingenii intendunt nervos, ut oſtendant iſta omnia naturæ ordinaria via operantis vires haud excedere, neque extra ejus collocanda eſſe ſphæram, idque intentione apparenter optima, ne ſcilicet ſuperſtitioni occaſio detur. Inſtituit tale examen exactum in Act. Phyſ. Med. N. C. Obſ. CCL. Excell. D.D. Behrens circa celebrem a multo retro tempore ſemperque ambiguam viſionem Joh. Engelbrechti, civis Brunſuicenſis, quam ſtupendam dicit, cum per horas 12. inſtar mortui jacuerit; Et certe, inquit, ſi rem cum vulgo ſuperficietenus conſideres, facile ad ſupernaturales cauſas declinaveris, quas tamen Medicus, rationalibus principiis inſiſtens, hoc in exemplo non admiſerit, cum phænomena omnia ad naturales cauſas referri, ab iisque omnino deduci queant.

Sequamur vero κατὰ πόδα Viri Excellent. argumenta ac veſtigia. (1.) Hypochondriacum vero fuiſſe hominem omnino agnoſcimus, nec excludimus ſtricturas paſſim ſpasmodicas, moramque talis Ecſtaſeos diuturnam poſſibilem eſſe, adducta probant exempla. (2.) Nec negamus, oriri ab affecto communi ſenſorio Ecſtaſin, cum ſpiritus animales quaſi concentrati, in partes pro ſenſu & motu nequeant commode, uti prius, influere. Neque (3.) cenſemus tamen, catalepſin, atque Ecſtaſin tantum invadendi modo, qui in catalepſi ſubitaneus ſit, differre; æque ſubitanea poteſt eſſe Ecſtaſis, ſed alia prorſus membrorum in Catalepſi diſpoſitio eſt; hinc & rariſſima ipſa, rarior Ecſtaſi eſt, ſtricte ſic dicta Catalepſis.

B An

An vero lympha quædam auſtera, ac ſtagnans principium nervorum ſpaſmodice afficiat, pororumque in his caſibus cerebri efficiat conniventiam, phænomena haud ſatis declarant. (4.) Facile largimur, animas in Ecſtaſi extra corpus alio non deferri, uti de Joh. Wernero refert, qui Torgavia Viennam in intimum Imperatoris conclave fuerit An. 1638. abreptus, ſecretiſſimisque interfuerit negotiis. *Sed*, inquit Vir Excell., *ſecundum naturam hæc, ſi quidem phantaſtica non fuerint, non fiunt*, *talemque Ecſtaſin divinam pariter ac diabolicam agnoſcit ſumme Rev. Buddeus in Inſt. Theolog. Dogmat.* Sed nec iſtius animam migraſſe Viennam exiſtimamus, potuere aliunde illi innoteſcere ſecreta; Animam vero cum Viro Excell. haud poſſumus dicere ex ſubtiliſſima ſpirituum animalium parte & ex aura divina homini in creatione inſpirata conſtare.

Voluntariarum ac fictarum Ecſtaſium allegata exempla rem directe haud probant. Magnus tamen artifex nobis erit, qui ſimulaverit Ecſtaſin haud detegenda fraude. Vim phantaſiæ inſignem agnoſcimus, nec proin aſſerta Ecſtaticorum de ipſorum translationibus fidem apud nos inveniunt. Exempla vero a Viro Excellent. allegata non omnia ejusdem ſunt ordinis & gradus; etſi enim dæmonum energia ſeſe adjunxerit ſpaſmis, etſi revera tales animæ alio non abripiantur, revera tamen tormenta illa in anima ſe vere exſerunt, anima ea dolorifice ac reipſa patitur, revera iſtas phantaſiæ ipſi ſiſtit ideas, etſi corpori nihil tale accidat, uti perſuadent ſibi homines afflicti. Nec verbum addimus de Ecſtaſi S. Pauli, quæ altiſſimi ordinis eſt, etſi fateatur Apoſtolus, ſe neſcire, ubi fuerit tum ejus anima; ſane in Deo fuit, ubicunque fuerit. Nec attingimus argumentum a ceſſatione Prophetiarum ac revelationis deſumtum, quod fori noſtri non eſt. Pariter cum Viro Excell. Schoberi vim animæ in ſe reductæ & a corpore abductæ huc non ſufficere arbitramur. Concludit ergo tandem Vir Celeberr. Engelbrechti Ecſtaſin morbum fuiſſe, & quidem ſyncopen convulſivam, nec quicquam ſupernaturale ſimul adfuiſſe, viſiones autem ejusdem nonniſi ſomnia exſtitiſſe. Conſentimus in eo, quod phantaſia in tali Ecſtaſi tamen operetur, quodque & circulus ſanguinis & undulatio ſpirituum haud penitus ceſſent. Id vero duriuſculum aſſertu nobis videtur, nihil plane hic niſi naturalem fuiſſe ſyncopen; neque etiam ſomnia ſolent debentve dici, quæ egregio ordine cohærent, aguntque de rebus graviſſimis; maxime cum ipſa rei illius hiſtoria veſtita ſit circumſtantiis omnino memorabilibus,

Si

Si vero quis regerat ſcrupuloſius : Voſne novas nobis, antiquasve commendabitis Ecſtaſes, novas prophetias ? Reſp. Viſiones curæ cordique nobis non ſunt, Theologico illas ſcrutinio relinquimus totas. Illuſiones hic ſunt faciles & frequentes. Nos manemus in puncto Medico, an plane naturaliter iſta omnia contigerint; Recordamur enim ſupra dictorum, admitti a viris doctiſſ. Ecſtaſes viſionesque, extra naturæ ſphæram aſſurgentes, ſed in caſu ſpeciali ſemper ſolam allegari, ac obtorto huc collo trahi naturam. Sequamur hiſtoriæ filum, (quantum quidem reliquit memoriæ lectio ejus olim facta) relicto lectoribus judicio : Joh. Engelbrecht vix legere, vix literis nomen ſuum potuit exprimere, hinc pauca legerat; triſtis perpetuo afflictusque animo fuit; ſemper dum opificium addiſceret, in angore fuit, impulſusque ad vitam vi aut ſubmerſione in aqua finiendam, vitam tamen egit probam, ſobriam, aliorum tamen riſui eo ipſo expoſitam, fame non raro preſſus, nendo lanam miſere vitam ſuſtentavit; tandem profunde ad animum revocato Evangelio ſecund. Domin. Adventus, ex terribili angore incidit in morbum, nauſea mox ingens potus cibique, ut ne guttam quidem ore admitteret, ut vel fruſtulum cibi in fauces adactum ſuffocationis induceret metum, uſus tum fuerat S. Cœna admodum debilis, ut ne attollere quidem valuerit caput. Adſtantes exſpectabant mortem, clamores vero ille præ dolore atque angore ciebat ingentes, precibus tamen nunquam ceſſantibus octo jam dies jejunaverat, cum inciperet ab imo pedum emori corpuſculum, ſenſim omnium membrorum amiſit ſenſum, clauſit os, oculosque, quos ſenſit deficere, audivit tum adhuc preces ſermonesque adſtantium, ejusque membrorum intenſum frigus mirantium, verſus mediam noctem audivit adhuc horæ undecimæ ſonum, duodecima etiam auditum perdidit omnino. Hæc ſunt primordia Ecſtaſeos, hic ſibi videbatur incredibili aliò transferri celeritate. Adſtantes eum ut plene mortuum tractarunt. De hoc ſtatu poſtea mira narravit, translatus in cœlum æque ac in infernum. Nos eo lubentius illa mittimus, quia ipſe reliquit aliis librum, an credere iſta ipſis libeat omnia. Res paſſim impreſſæ leguntur. Nil octo diebus [uti dictum] comederat, rigidum jacebat corpus ac frigidiſſimum poſt 12. horas vivacitati reſtitutum ſenſim ac ſenſim inverſo ordine a capite reviviſcentibus membris uſque ad calcem; rediit vero primum auditus, credidit ſe fuiſſe abreptum, ſed neſcivit quamdiu duraverit raptus. Duodecim intra horas eo iterum robore fuit, quo unquam antea pollebat

bat; ut vel ædibus potuiſſet egredi. Totus jam vero erat alius, eloquentiſſimus concionator, Bibliorum ſacrorum penitiſſime (cum parum antea noſſet) gnarus, ſubito ſuo & aliorum innumerorum judicio eruditus; ipſius confeſſionarius Jordanus audiens mirabilem ſuadam, ſolidamque verborum vim, rem totam vocavit opus divinum, ob ſummæ prudentiæ & profunditatis effata, quæ omnem, quæ confluxerat magno numero turbam dabant in ſtuporem. Videant alii de doctrinis, quas largo flumine protulit; Medico id penſitandum, quod ex tanto ac tam diuturno languore quaſi evigilans perpetuo dein diu noctuque peroraret ſine ulla defatigatione, quod 8. 12. imo alia vice 20. dies transegerit ſine omni cibo; ſemper unoque filo nectebat ſermones ſacros ſine ulla unquam laſſitudine, nec intra dies 14. bibit quidquam, ac licet ante ecſtaſin 8. diebus nihil aſſumſerat cibi, poſt ecſtaſin tamen ſex integris diebus famem ſenſit nullam, non potuit dormire, nec a concionando quieſcere, anodyna exhibita ſomnum haud potuere inducere, ut crediderit novem ſe menſibus haud dormiviſſe; novem diebus redditus eſt mutus, cum tacere voluiſſet propter impios, cumque dubitarent aliqui de inedia, quam ad 18. ſemel protraxerat dies, liberum fecit Magiſtratui, an eum velit certo includere loco, ut veritatem exploraret.

Sunt multa alia, quæ Examini Theologico ſunt relinquenda, cum Erud. ille Theologus Paulus Eggardus rem omnem approbaverit. Neque enim nos magnifaciendas eſſe viſiones cenſemus, cum tot illuſionibus res iſtiusmodi ſint obnoxiæ. Phantaſiæ ἐνέργειαν hic nemo prudens negaverit, mera tamen ſomnia, quæ edixit, omnia declarare, ordo viſorum ac poſtea recenſitorum, ac connexio vetat; notum enim eſt ordinem diſtinguere ſomnia à realitatibus; Mixturam tamen ſomnii & veritatum plerumque ſubeſſe haud eſt improbabile. Dum τὸ θεῖον Medico ſenſu allegamus, non operationes miraculoſas dicimus, ſed abſcondita tamen nobisque impervia ſpecialis providentiæ divinæ opera; manſit anima in corpuſculo ſuo, ſed fuit in illo intervallo mirabilibus quibusdam modificata modis ac repræſentationibus, adeo profunde menti illi impreſſis, ut tota eſſet perſuaſa de ſua per orbem univerſum peregrinatione, ac inde referret ſtupenda, quæ ſuo relinquimus loco; Quis vero ſtupidiori antea huic juveni, quis pauperculo ac ſimplici fulloni vitio vertet vel fraudulentiæ tribuere iniqua rei innocentis æſtimatione auſit perſuaſionem ipſius

adeo

adeo ſortem de migratione animæ ſuæ per vaſtiſſima illa ſpatia; Cum divino pleniſſime eruditus lumine Apoſtolus repetita vice aſſeveret, ſe neſcire, an in divina illa, quæ ipſum in Paradiſo tertiove cœlo conſtituerat ecſtaſi, fuerit in corpore, an extra corpus? Deum ſolum id peniriſſime noſſe; hoc ſibi eſſe certiſſimum, quod verba audiverit, non eloquenda, quæ non liceat homini effari; an vero anima ſua corpus eo tempore reliquerit, an vero in eo conſtanter permanſerit, id quidem Deum noſſe, utpote quod intellectum ſuum cognitionemque, utut divinitus largiſſime illuminatam, dilatatamque tranſcendat lateatque; ſi vero Vir tam divinæ illuminationis particeps de repræſentationibus rerum, verborumque, divinitus ipſi oblatorum, in animæ ſuæ centro certiſſimus fuit, & tamen incertus plane manſit de ſua in corpore manſione vel animæ ſuæ in Paradiſum translatione; quis vitio vertat juveni tam antea rudi, ſtupidoque, quod totus quidem de viſis oſtenſisque ipſi in Ecſtaſi convictus, lætusque ac quaſi lumine quodam inſolito perfuſus, ea quæ menti ipſius altius impreſſa modo fuerant, cum parrheſia eloqueretur abundantiſſime, ac ſimul tamen falleretur in eo, quod crediderit, ſe alio migraſſe, dum ſopito, profundo quaſi lethargo, corpuſculo, menti repræſentatæ fuere vividiſſime res maximi pleræque momenti, ac prorſus ſeriæ, ejusque captum antecedentem longiſſime ſuperantes. Status vero ſummæ debilitatis, tot horarum graviſſima cum frigore ac rigore Ecſtaſis, ſubitanea refectio, infatigabilis mox ac perpetua diurna, nocturnaque actio, vigiliæ diuturnæ, alacritas inter labores ſtupendos ſumma, abſtinentia modum omnem excedens, vigorque animi ultra homuncionis ſortem ac temperamentum; hæc aliaque evidenter docent, permiſiſſe iſta Deum, ac direxiſſe divina ſpecialique ſuæ providentiæ curâ. An non enim liberum ipſi eſt, ſi velit, talia permittere ad excitandos ſubinde e ſomno & torpore homines, non ut novæ obtrudantur revelationes, ſed ut ad veras antiquasque ſtupidus mundus paulo fiat attentior.

Etſi liberum cuique relinquamus, quibus rem totam oculis velit intueri, cum & inter modernos antiqua hæc hiſtoria diſceptationibus dudum dederit anſam. Nos id unice miramur, qui in corpuſculo mortis imaginem plene referente, inſtar frigidi trunci, ſub ſpecie cadaveris, ſine ullis motuum vitalium indiciis jacente, anima vigorem tueri ſuæ activitatis, ac recipere partim repræſentata, partim circa illa ſuas ne-

 ctere

ctere ideas non ſine ordine quodam valuerit, vigente ſimul, vividiſſima idearum impreſſione ac revocatione, memoria; his ſane rebus reſponderunt tum innumera ſpirituum cerebri, tum fibrillis impreſſa veſtigia, ac leniſſimæ ſub ſtupore illo corporis undulationes, ſufficienti tamen impreſſionis tenerrimæ efficacia ibi relictæ, ut redeunti ad plenum cum reviviſcente corpore commercium anima juſta iterum ſerie ſiſti ac repræſentari, durantibusque per tot dies noctesque concionibus ſufficere potuerint; per omne enim id Ecſtaſeos tempus, etſi omnia frigida atque emortua apparerent, nec ſecretio ſpirituum in arctis cerebri tubulis, nec ſanguinis per cor promotio aliqualis penitus ceſſaverat, uti alias in Hyſtericis ſuffocationibus, pariter evenire ſolet; etſi regulariter in illis phantaſia ac memoria non ea ratione, uti in hac Ecſtaſi factum, vigeant.

Cum in diuturnis morbis multa complicentur ſymptomata, preſſoque ſe invicem ſequantur pede, plerorumque evidens a rationibus manifeſtis dependentia efficit, ut etiam illa, quæ plus habere in receſſu altiusque agnoſcere principium videri queant, in eandem conjecta claſſem, mere ordinaria ac naturalia habeantur, ac diſtrahuntur plerumque circa talia animi, his Magicas allegantibus præſtigias, illis naturæ per omnia ordinem ac vim ſolam agnoſcentibus. Dabimus compendium morbi diuturni, ac per ſtupendas viciſſitudines tranſeuntis breviſſimum: Ruſticus annorum 47. diu jam triſtis ac dejecto animo incedens, ſubito Eriſypelaceo dolore ac brevi poſt Pleuritide corripitur, juncta anxietate ac delirio meticuloſo, his exantlatis vigili affligitur comate, inſomnia patitur horrenda, creditque faſcino ſe conſtrictum, fameque affligitur plusquam canina; credit ſe damnatum, pertæſus vitæ & fugam tentat, & inſultat aliis ipſi ſuſpectis, nil enim niſi ſagas videt ac dæmones, ipſum diſcerpturos. Venæ ſectio brevem dedit quietem; Aguntur iſta Menſis Aprilis initio, conſilium petierant ab Empirico, vel ſi mavis, Mago, qui faſcinum accuſavit, deditque hinc aſam fœtidam aliaque ſine fructu. Urina naturalis eſt. Medicus exhibet remedia temperantia ac anodyna; ſed æger redit ad Empiricos, pejus ille habet, Majo menſe humi repit, ſe perditum clamans, anhelat anxie, tremit deſperabundus metuque plenus. Citatus ac debilis tum pulſus; ac maniacus tamen furor. Secta erat in fronte vena, dedit Medicus tincturam hellebori albi ſine effectu, ac Cephalica. Delirat vehementius per vices,

clamat

clamat deſperabundus, medio Maji ejulans humi ſe circumvolvit, projicitur corpus totum in altum ad ſcamni altitudinem, viciſſitudine motuum multiplici ac ſtupenda; amuletum appenderant collo, quod aperiens Medicus invenit corallii fruſtum, fragmentum radiculæ, cum ſigno crucis, & vocibus apollon abathon; credidit hoc imminuiſſe terrores, cum tamen eo momento & terror, & præ terrore exſilitio, jactatioque corporis incredibilis eveniret; magus qui id dederat, addidit, urina teſte, ægrum ſcatere diabolis, hos expellendos, ſi debeat reſtitui. Erant tum motus convulſivi celerrimi ac enormes in omnes plagas, omnium partium corporis, eodem fere momento complicabantur triſti viciſſitudine, tetanus, emproſtotonus, opiſtotonus, ac vagæ capitis, partiumque omnium motiones, cum ſubſultibus, imo projectionibus totius corporis frequentiſſimis, ac ſi capiti vellet inſiſtere, tetanodes circumvolvebatur in pavimento in omnes plagas, projectus ſæpisſime pilæ inſtar in altum, parieti rigidum applicabat corpus, ac inde quaſi eodem rigore rejiciebatur in diſtans; non poterat ſub his motibus ingeminare plene ſolenne ſuum, ô Deus; ſubinde delirabat eructans varia abſurda, rediit tum ſermo, poſtquam conſanguinei collum pedibus, uti alias brachiis fit, eſſet ſubito amplexatus; accuſavit ſe hominemque illum furti, quæ ſit origo ſui mali, nec ceſſabant ſub iſtis locutionibus violenti, rigidique atque innumerabili varietate ludentes motus. Eadem poſt meridiem die moribundi inſtar in dorſo decubuit, aut ſi mavis, catalepticus, etſi ſubinde ſpaſmi ſe exſererent. Grunniebat inſtar porci morientis, ſpumamque ſanguineam ore protrudebat, mox quievit, cum faciem lavarent, ringebat more canis, rediit dein ad ſanam mentem, precesque & plenam quietem. Datus hinc Clyſter emolliens. Cum faſcinum crederent ſubeſſe, abraſos capillos capitis, ac calceorum ſoleas ipſo inſpectante, magna fiducia ac ſpe, conburebant. Iſta 22. Maji acta erant, die 23. repetiit & motus capitis enormes, & clamores deſperabundos: Væ mihi, perii &c. mox quietiſſimus, mox ita convulſus, ut quaſi tetano corriperetur, oculis clauſis, conſtrictis arcte maxillis. Torvum videbant aperti oculi. Clamores, conſtrictis ſemper maxillis, ingentes opem implorans edidit; convellebatur & vomituriens ventriculus, & partes corporis per vices. Varios tum edebat ſonos, mox ringentem canem, mox allatrantem, mox venatoris canes incitantis, mox capræ, poſtea feles rixantes feliciſſime expreſſit, hinniebat equorum more, capreæ quoque

ſonum

ſonum imitabatur, vitulumque ſub cultro clamantem, cuculum, mira varietatum viciſſitudine; quæ eo erat mirabilior, quod celerrimis mutationibus, cum vocibus iſtis vagis, alternaret Tetanus rigidiſſimus ac obmuteſcentia & ablatio ſenſuum; incomprehenſibili variationum viciſſitudine ac celeritate. Subito ſæpe redeunte loquela; dixit ſe damnatum in utero matris, de Sibyllarum vaticiniis multa garriens: ſubinde tremulus motus & anxietas eum invaſit; advertit citius quam omnes adſtantes, cum quis appropinquaret ædibus; a ſummo paroxyſmo ſubito ad ſe rediens; nunquam tamen riſit. Metuit damnationem ob varia, quæ recenſet, peccata potiſſimum juvenilia, quorum graviſſimum in ſomnio erat geſtum; inter peccata recenſuit, quod nec legere, nec ſcribere didicerit. Morſu ſibi pollicem voluit avellere, vix impeditus. Conſpectis liberis intenduntur ſymptomata. Data remedia nervina, anodina, nitroſa. Sedens imitatus eſt actum frumenti tritorium. Inſilit in menſam, in ſcamna, ut allideret ſummo tegmini vehementer caput; præcipitem ſe daturus per feneſtram, mox cecidit epilepticus eadem infauſta die; poſt jacens inſtar mortui Catalepſin quaſi exhibuit. 24. Maji erat ſtatus Catalepticus, vel potius interni ſpaſmi, mox ſucceſſere ſpaſmi, mox dormiebat profundiſſime, in ipſa meridie ſubito ſaniſſima mente ſurrexit, quæſivitque in Camera rem ſibi charam. Delirat eadem rurſus die maniaco furore. Diebus ſequentibus delirium furioſum cum triſtitia aderat. Secta tum in brachio & pede vena. Ceſſabant convulſiones a remediis, donec d. 27. Maji poſt agitationes totus rigidus ac tetanodes concidit; redibant hic ſerpentis per conclave agitationes violentæ cum ructibus, ſalivæque fœdo fluxu. Fuit paulo ante ſanæ mentis, mox correptus denuo in gyrum ſubito inſtar indicis horarii circumactus fuit. Sub omni vehementia motuum ac alliſionum, læſus nullibi in corpore fuit, Vomuit tum a remedio, redierunt ſequentibus diebus ſaltus motusque. D. 28. Maji rigidus totus jacuit immobilis. Furor, roburque extraordinarium. Sub ipſa venæ ſectione tetano correptus. Junio menſe eadem fabula. Cucurrit hoc menſe integra etiam mente, occulto impulſu per montes, dumeta, rupesque, ac ſentes, ſine ulla læſione. Muſculi ſubſiliunt in ſuris, inſtar murium. Rediit dehinc ad Empiricos, temporis tamen tractu convaluit. Quis jam non videt, hic innumera eſſe mere naturalia. Tenui vero noſtro judicio ea quoque in miris iſtis combinationibus deprehendimus, quæ θεῖον aliquid ſub perpetuis cumprimis illis angorbius ac deſperationibus

bus innuere videantur, cum maxime tot ſuperſtitioſa remedia, tot ſuſpecti Empirici concurrerint. Liberum tamen relinquimus lectori, ut eam ſibi terribilis affectus formet ideam, quæ congruat tam complicatis, tam horribilibus ſymptomatibus. Id vero ſemper in ejusmodi ſuſpectis affectibus obſervavimus, eos nulla ratione poſſe in principiis compeſci ac ſupprimi; tempore hic ac patientia opus eſt, inſiſtendo enim remediis congruis, nervinis, antiſpasmodicis, elangueſcunt ſenſim iſti impetus, redeuntque ægri cum ſanitate in gratiam, ut non ſine ſtupore conſpicias, talem machinam humanam tam miſere ac violenter quaſſatam, ac in intimis tenerrimisque partibus læſam, divinæ tamen providentiæ ductu priſtinæ integritati ordinique poſt confuſiones ſummas reſtitutam.

Hæcque ipſa ratio modo allegata efficit, ut adeo acriter de faſcino atque incantatione diſputandum Medico non ſit, cum res intricata nimis abditataque ſit, ſed inſiſtendum ſaltem remediis ordinariis. Plerumque enim & Medici & adſtantes in eadem ſententia non ſunt: Illis naturalem morbi curſum, his faſcinum allegantibus, atque id omnino ſubeſſe perſuaſis. En tibi adhuc unius hiſtoriæ compendium, quæ poterat diſtrahere animos, ac truculentia ſymptomatum terrorem incutere inſpectantibus, faſcinum ſane hic jungent alii naturalibus cauſis, alii id excludent; Medici ſub illo diſſenſu eſt, remediis prudenter inſiſtere, ſic enim cum Deo ac die turbæ impetusque conticeſcunt. Octo annorum puella una cum ſororibus ſcabie diu torta, inungitur una cum illis ſulphurato unguento; incipit dehinc per aliquot menſes male habere, variis exercita ſtricturis ſpasmodicis; etſi enim tota die perfecte eſſet ſana, immo & in ſchola ad diſcendum, memoriæque res imprimendas aliis alacrior promptiorque, triſti tamen malo veſperi corripitur; habet id quoque peculiare puella pulchra, nitidula, ac cetera recte valens per diem, quod recitando preces ſemper hæreat, taceatque occurrente diaboli nomine; repetit tamen ſi quis præeat, eamque ut eloquatur, moneat. Ludens etiam in platea veſperi, cum maxime ſignum audit campanæ, ſubito properat ad ædes meticuloſa, ſubridens tamen, incipit tremere pollex, reliquique digiti convelli, ſequitur imi pedis convulſivus motus ſine dolore, integris ſenſibus; delirium accedit abſurda hilaritate notabile, inter cachinnos perpetuos geſtusque ridiculos; ſubito mox diſ-

C fluit

fluit in lachrymas largiſſimas, cum indignatione ſumma. Accedit dein brevis aphonia, jectigatio in lecto ſpasmodica multifaria, rigiditate in omnem ſitum corpus jactatum occupante, mox per vices membra torquentur ſpasmodice, nunc tota rigida ac tetanodes, niſi fortiter teneretur, præceps rueret in terram; proripit ſe ex lecto, abſcondit ſe ſub ciſtis, indeque petit retrahi; mox inter luſus ac cachinnos ſentiens irruentes ſpaſmos properat ad lectum, infinita motuum, ſituum, cataleptici ſtatus, aut ſyncoptici ſubinde varietate, ſub qua inſilit quoque ſcamno, menſæ, lecti ſummum rependo petens. Cum vero tetano riget corpuſculum, inopinato nunc pedibus, nunc capite præcedente jaculi inſtar projicitur, ad terram præceps ruiturum, niſi firmiter teneretur. Subinde epilepſia ſe penitus exſerente, pugnis tundit caput. Exſpiratio recte ſe habet, ſed inſpiratio laborioſa, ac quaſi detenta, ſonum dat ranarum quaſi coaxantium, qui ſuſpicionem faſcini adſtantibus auget. Augebantur hæc per Aprilem; Majo menſe & hæc puella & binæ ſorores, una quinque, trium altera annorum, eandem agebant tragœdiam, plene valentes per diem, veſpera vero appropinquante inter ſaltus, cachinnosque enormes mox laſſæ, moroſæ, timidæ, domum repetiere, ac ſi expectaſſent diutius, correptæ affectu tetro, ne lectum quidem potuere attingere, aut proſtratæ in terra, aut parieti, ſcamnove innixæ terribilia illa motuum ſpaſmodicorum mala patiebantur; mox finita ſcena cum cachinno proſilientes; durabant horribiles miſeriarum motuumque viciſſitudines ſæpe ad mediam noctem, quam poſtea placide dormiendo transegere. Remedia data ſunt exquiſita interna & externa, nil vero profecere, uti nec venæſectio, nec vomitorii vis. Tandem poſt innumeras tragœdiæ variantis ſcenas ſeparatæ ſunt puellæ, increſcente adhuc fortius malo, ſed brevi poſt finito. Mater viderat in excrementis puellarum diarrhœa crebrius vexatarum vermiculos. Media inter puellas durius habita, minima mitius; hujus torquebatur caput retrorſum, ut facies horizonti fieret parallela, oculi torvi convellebantur, rigebat corpusculum, finem cachinno habuit malum ac hilaritate. Id maxime parentibus faſcini movit ſuſpicionem, quod in ἀκμῇ paroxyſmorum rigida corpora in rotæ modum circumvolverentur, quæ circumacta ſenſim ad quietem tendit poſt plures fibrationes. Multo major poſt venæſectionem motuum ſævities, nataque hinc epilepſia, ſi loqui

ſic

ſic liceat, curſoria aut ſaltatoria; Cogebantur enim ad ſaltus curſusque convulſivos incredibili celeritate, ſaltuumque reciprocatione, una cum variis ſpaſmis motibusque particularibus convulſivis omnium membrorum, ea agilitate, varietate ac celeritate, quæ comprehendi vix potuit, cum horrendis vociferationibus, bruta potius quam homines decentibus. Quis vero immanes illos inſultus, niſusque ac motus ſub vera ſiſtat imagine? θεῖον divinumque opus hic attendendum exiſtimo, congruus enim puellarum ætati vix fuit truculentus morbus. Convaluere poſt torturas ſatis diuturnas, valentes etiam ſequentibus annis, etſi biennio poſt nova ſui documenta daret, ſed brevia, tremendus hoſtis.

Habent in iſtiusmodi caſibus, quo ſe exerceant ingenia Medicorum; abditæ enim mali cauſæ, ratiociniis diverſis relinquunt locum; cum in clarioribus aliis ac evidentioribus vix niſi admodum increduli dubitare queant. Uti ſane in caſibus acicularum ejectarum exſectarumque tot acicularum ſcrupulus nobis ſupereſt nullus, junctum fuiſſe faſcinum. Ac evolve, ſi libet, hiſtorias primæ diſſertationum noſtrarum Taurinenſium inſertas, tam evidentes in hoc genere, ſive ſpectes illam, quam ſuggeſſere Eph. N. C. de ferreo Circulo, defoſſo ſub limine conclavis epilepſiam excitante; ſive puellam ex oculi cantho cum diris doloribus plumas, linea fila, aliasque quiſquilias nobis inſpectantibus, excludentem; ſive feminam ex urethra æque ac ventriculo ea protrudente, inter ſævos dolores numeroſa, vaſtaque corpora, quorum & copia & moles vel audientibus horrorem queant incutere. Neque enim pluribus ea repetere noſtrarum anguſtia paginarum permittit, qui in brevibus iſtis nunc acquieſcimus, ſubminiſtrata ſufficienti ad opponendum in Diſputatione Inaugurali materia.

NE detur vacuum, lætans hæc carmina ſcribo,
Dum poſita hic ſtudiis meta coronat opus.
En breve ſed pariter complectens omnia votum,
Ut ſinat ex voto cedere cuncta DEUS.

Nobiliſſ. Dno. Lto & Commenſali honoris
& amoris ergo ad poſuit

Wolffgang Adam Schœpff, D.

Conſil. Wurtemb. & Pandect. ac praxeos
Profeſſ. Publ. Ordinar.

Univerſit. h. t. Rector.

D*Ivini* quiddam morbos ſpirare docendo
Sic animi dotes ingeniique probas,
Adſpiret *Divina* Tuis quoque gratia curis,
Felices morbis adhibeasque manus!

Nobiliſſ. & Clariſſ. Dno. Lic. Fiſchero
applaudit

Joh. Zeller, D.

Arch. Wirtb. & Oetting. Med. P. P. Ord.

FElix, qui morbi *radicem* novit & *ακμην*
Hic ignota poteſt, notaque ſcire mala,
Naturæ quæ ſint cauſſæ, vel *Dæmone* nata,
Aut θεῖον, quod ineſt, explicat atque monet.
His FISCHERE tuum quoniam *clareſcere* nomen
Incipit; Inde TIBI gratulor, atque TVIS.

Hiſce Nobiliſſ. & Experientiſſ. Domino Medicinæ Lic. Doctorando *Fiſchero*, Inquilino ſuo per aliquod tempus honoratiſſimo, amoris ſui monumentum facere, & omnigenam tum rerum, tum conſiliorum ſalutem comprecari voluit

Andreas Chriſtophor. Zeller,

Ser. Wurt. Duc. Conſil. & Abbas Anhuſanus.

ABdita morborum ſcrutaris ſedulus; adſit
Praxi exoptatæ Gratia larga Dei!

Nobilisſimo Domino Licentiato gratulatur ex animo

Præſes.

DIvinum in morbis quid enim, niſi provida Noſtrûm
Cura DEI. Hanc curis omnibus opto Tuis.

Alexander Camerarius, D.

COnſcendis *dignus Cathedram*, ſtudiisque peractis
Te præſtas *Medicum* jamque, *Virumque* probas.
Percipies fructus matura meſſe laborum,
Quos tam *Jena* Tibi, quamque *Tubinga* dabit.
Gratulor hinc, fauſtosque ferant Medicamina ſemper
Effectus ægris, apprecor ex animo.

Ita
Nobiliſſimo ac clariſſimo Dn. Candidato FISCHERO, Medicinæ Practico dudum feliciſſimo, Fautori & Amico ſuo longè æſtumatiſſimo, pro Gradu in medicina ſummo hodie laudabiliter diſputanti, ſe commendans, accinit

Johannes Bacmeiſter, Med. D.
& Prof. Extraord. Conſil. & Archiat. Bado-Durlac. ac Phyſ. Tubing. Ordinarius.

QUi Juſſu Domini demittit retia, *piſces*
Felici fato cumque labore capit,
TE delaſſatum per tædia longa laborum
Ex voto maneant proſpera cuncta meo.

Nobiliſſimo ac Doctiſſimo Dno. Licentiato, Fautori Æſtimatiſſimo, honoris, ominis, & memoriæ ergo adjecit

Johannes Fridericus Mœgling,
U. J. L. & Trib. Wurtemb. Appellat. Advoc. Ordinar.

MEin mir ſo werther Freund da dir heut widerfähret/
Daß dein Gelehrſamkeit/ das Lob-Lied Dich läßt hören/
Daß Dir nach Würde nun/ die Ehre ſey beſchehret/
Als ein Licentiat, den Orden zu vermehren.

So

So wundre Dich nun nicht/ daß ich auch wolte ſchreiben/
Wie es nach Hertzens Wunſch/ noch ferner werde ſtehen/
Wie Dir der Himmel ſtets/ mehr guts werd einverleiben
Wann mein ſo treuer Wunſch/ werd in Erfüllung gehen.

Mit dieſen wenigen aber deſto redlicher gemeinten Worten wolte ſeine ſchuldigſte gratulation abſtatten und zu ferneren guten Angedencken ſich empfehlen
des Herrn Licentiaten verbundenſter

C. Hochſtetter, Commenſalis.

SIc tandem meritos FISCHERE capeſſis honores,
Quos Muſæ ſtudiis dant referuntque tuis.
Hinc quod mente precor, diſcedens accipe votum,
Auſpiciis fauſtis vt TIBI cuncta fluant.

Hæc Nobiliſſimo ac Experientiſſimo Domino Licentiato, amico ac menſæ ſocio ſuo longe æſtumatiſſimo honoris ac memoriæ ergo poſuit

P. H. Schloſsberger, LL. Cult.